

Dale Wasserman

PŘELEŤ NAD KUKAČČÍM HNÍZDEM

Novou premiérou, kterou připravilo liberecké Divadlo F.X.Šaldy v Malém divadle je dramatisace slavného románu Kena Keseyho *One Flew Over the Cuckoo's Nest*.

INSCENAČNÍ TÝM

Překlad:	LUDĚK KÁRL
Režie:	KATEŘINA DUŠKOVÁ
Dramaturgie:	JIŘÍ JANKŮ
Výprava:	PAVEL KODEDA
Hudba:	DAREK KRÁL
Pohybová spolupráce:	MARTIN STRÁNSKÝ
Inspice:	SLÁVKA MARŠÍKOVÁ
Nápověda:	LUCIE ŠLAJCHOVÁ ŠKODOVÁ

OSOBY A OBSAZENÍ

Randle Patrick McMurphy:	TOMÁŠ IMPSEIL
vrchní sestra Ratchedová:	JANA HEJRET VOJTKOVÁ
náčelník Bromden:	MARTIN STRÁNSKÝ
Dale Harding:	TOMÁŠ VÁHALA
Billy Bibbit:	DANIEL TOMAN
Scanlon:	MARTIN POLÁCH
Cheswick:	JAKUB KABEŠ [J.H.]
Martini:	STAVROS POZIDIS
Ruckly:	MARTIN TALLER [J.H.]
Dr. Spivey:	ZDENĚK KUPKA
sestra Flinnová:	SÁRA LUTOVSKÁ
Candy Starrová:	KATEŘINA KORNHÄUSEROVÁ
Sandra:	EVA GOLDMANNOVÁ
ošetřovatel Warren:	FILIP JÁŠA
ošetřovatel Williams:	TOMÁŠ PŘIKRYL [J.H.]
zřízenec Turkle:	JOSEF DOUSEK [J.H.]
elektrotechnik, policista:	JAN DADUŠ [J.H.]
policista:	JAN ŠIMONKA [J.H.]

Premiéra se uskuteční 28. listopadu 2025 v Malém divadle v Liberci.

Kniha byla napsána v roce 1962 a její divadelní adaptace vznikla již o rok později ve Spojených státech. První české vydání se objevilo až v roce 1979 pod názvem *Vyhoďme ho z kola ven* - autorem překladu byl Jaroslav Kořán. O první české divadelní uvedení se v témže roce pokusil režisér Jan Kačer ve Státním divadle Brno. Zcela nazkoušená inscenace byla dva dny před termínem premiéry z politických důvodů zakázána, s odůvodněním, že se režijní záměr odchýlil od schválené režijní koncepce. Jako náhradní titul byla nastudována inscenace Paganini

a Frištenský, argumentem pro tuto volbu bylo stejné prostředí děje - blázinec. Oficiálně se tedy první českou inscenací stala až ta z roku 1986, kterou ve Východočeském divadle v Pardubicích nazkoušel režisér Michael Tarant.

Keseyho příběh, který pro divadlo skvěle zpracoval Dale Wasserman, je často vnímán jako alegorie odkazující k metodám totalitních režimů. Svou roli v tom jistě sehrál i skvělý film Miloše Formana, který nemohl být v Československu promítán, a s příchodem domácího videa se jeho nahrávky na VHS tajně šířily po českých domácnostech. Zúžit však téma příběhu na boj proti komunistickému či jinému diktátorskému režimu by bylo zjednodušující. Jeho největší síla tkví v přesném vykreslení dynamiky moci, která vzniká i bez ideologie – stačí, když někomu svěříme do rukou dohled, pravomoci a výsadu rozhodovat o „normálnosti“. McMurphy vchází do světa, kde se všichni už dávno vzdali odporu, a neví, že nepsané zákony jsou neporušitelné právě proto, že si je nikdo netroufá zpochybnit. Hra tak vypovídá o tom, jak snadné je přestat být člověkem – a jak těžké je stát se jím znovu.

Svoboda patří k tomu nejcennějšímu, o co v našich životech usilujeme. Nepřichází sama, a pokud po ní skutečně toužíme, musíme si ji zasloužit a mnohdy za ni i tvrdě bojovat – navzdory režimům, systémům, osudu nebo vlastní lenosti. A právě tohle všechno se odráží v příběhu Randla Patricka McMurphyho – rváče, podvodníka a hazardéra, který se rozhodne místo vězení zkusit pobyt „v blázcinci“. Netuší však, že tím vstupuje do systému, který zdaleka není tak měkký, jak se zdá.

Nasazení *Přeletu nad kukaččím hnízdem* do našeho repertoáru není jen gestem nostalgie ani návratem k osvědčenému titulu. Naše inscenace chce poukázat na to, že ke ztrátě svobody nevede pouze diktatura – stačí pohodlnost, únava a přesvědčení, že odpor stejně nic nezmění. Psychiatrická klinika v příběhu není pouhou metaforou – je to ukázkový model společnosti, která si zvykla nevnímat jednotlivce jako samostatnou bytost, ale jen jako prvek v systému. A v tom spatřujeme jeden z hlavních důvodů, proč hru uvést právě dnes.

Režisérka inscenace Kateřina Dušková k tomu dodává: *Nezapomínejme vidět člověka... Každá společnost vytváří své vlastní klece, někdy jsou to zdi institucí, jindy zdi uvnitř nás. Přelet není příběh o psychiatrické léčebně, ale o prostoru, kde se ztrácí svoboda, spontánnost, radost, nevinnost, živost. A v tomto prostoru vzniká tyranie. Měli bychom být ostražití a vnímat mechanismy, které nás umlčují. Měli bychom si stále znovu uvědomovat, kdy je ohrožena naše svoboda.“*

V hlavní roli McMurphyho se divákům představí Tomáš Impseil a jeho hlavní protihráčku, vrchní sestru Ratchedovou, ztvární Jana Hejret Vojtková. V dalších rolích se můžete těšit na Martina Stránského, Martina Polácha, Tomáše Váhalu, Stavrose Pozidise, Zdeňka Kupku, Jakuba Kabeše, Kateřinu Kornhäuserovou, Evu Goldmanovou či Sáru Lutovskou. Premiéra proběhne v pátek 28. listopadu 2025 v Malém divadle.

PŘELEŤ NAD KUKAČČÍM HNÍZDEM DALE WASSERMAN

Podle stejnojmenného románu Kena Keseyho.

premiéra 28. listopadu 2025
Malé divadlo

Kontakt pro média:

Ing. Eleonora Kočí – vedoucí marketingu

DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec 1

tel.: +420 487 377 340

mobil: +420 777 102 614

email: koci@saldovo-divadlo.cz